

UNIVERSUL

Literar

Director : STELIAN POPESCU.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

11, STRADA BREZOIANU, 11

REVISTA
SAPTAMANALAPREȚUL 50 L. pe an
Abonament 26 Lei pe an

SUMAR:

G. Coșbuc	<i>Ispita</i>
Al. Macedonski	<i>Ceaușul</i>
Victor Eftimiu	<i>Mândria tinereței noastre</i>
Sofia Nădejde	<i>Ana</i>
Radu Cosmin	<i>Ca Narcis tu</i>
Lia Hârsu	<i>Tovarășul primăverii</i>
Lizi Panta	<i>Cavalerii (poem dramatic)</i>
N. Macedonski	<i>Elegie</i>
Popic	<i>In preajma alegerilor</i>
D. Iacobescu	<i>Sonet</i>
G. Răuleț	<i>Neurastenia războiului</i>
Luca Totu	<i>Au înflorit salcâmi</i>
Ad. Hatmann	<i>Sonet</i>
Mașandrei	<i>Coperișuri</i>

Mișcarea literară
și artistică

Vintilă Panta	<i>Cronica dramatică (Strigoii de H. Ibsen)</i>
V. B.	<i>Iubire pentru iubire, roman de Al. Vîțianu</i>

COLABORATORII „Universului Literar“

Șerban Bascovici,
 Victor A. Bacaloglu,
 Al. Cazaban,
 Cridim,
 Radu Cosmin
 V. Christodorescu,
 Ion Dragoslav,
 Ludovic Dauș,
 Gabriel Donna,
 Victor Eitimiș,
 Horia Fortuna,
 P. Florentin,
 George Gregorian,
 Gemi-Zam,
 Ion Grecolescu,
 Emil Isac,
 Leontin Iliescu,
 Lia Hârsu,
 Alex. Macedonski,
 Nikita Macedonski,

A. Mândru,
 Alfred Moșolu
 D. Nanu,
 Nigrim,
 Sofia Nădejde
 N. Pora,
 Lizi Panta,
 Ion Pilat,
 Popic,
 Vintilă Panta,
 Dragoș Protopopescu,
 Radu D. Rosetti,
 C. Răuleț,
 George Stratulat
 Barbu Solacolu
 Al. Th. Stamatiad,
 Liviu Rebreanu,
 N. Ținc.
 Lucia Totu

UNIVERSUL LITERAR

NALUCIDINVECHIME

CEAUȘUL

de ALEX. MACEDONSKI

*Irmilicii și rubielele—părălușele*¹⁾—*sfanții și sfântuicele*²⁾—acești bani nu'i știți, dupe cum habar n'aveți nici de *icosari*, nici de *frifrici de trei-spre-ce* și de *donă-zeci și doi*, și dupe cum nu știți nici de *ceaușii* de poștă.

Cel de la poșta de la *Vadul*³⁾, și de care mi-aduc aminte ca și cum l' aș fi văzut ieri, purta o *venghercă*⁴⁾ roșie de postav, gătitănată cu șnururi de fir pe cusături, pe lângă că era înpodobită și cu înflorări de ărnici. Nădragii lui erau din dimie albă ce-i treceau de genuchi, ce se strângeau înprejurul pulpelor și se schimbau, deasupra *iminelor*⁵⁾, în *poturi* cu clape⁶⁾.

1). Monete turcești: *irmilicii*, de argint subțire; *rubiele*, de aur.
2). *sfanț*, moneta austriacă; *zuvänziger*.

3) Poștă lângă București, pe vechiul drum al Craiovei. — 4) un fel de tunică foarte scurtă, fără mâneci. — 5). Pantofi de țară cu găurele rânduite să întocmească flori, și ce erau astupate pe dinăuntru cu piele de felurite colori
6). Ca iambierele spaniole.

De sub brâul lui de piele roșcată înfrumusețat cu solzi de alamă, scăpa în sfârșit în cute dese, amintind pe ale fustanelor grecești descrise de Herodot, o cămașă scurtă, ce se oprea deasupra șoldurilor.

Ceaușii erau un fel de *isprăvnice*⁷⁾ în a căror seamă erau dați surugii. Ei îngrijeau să fie cai la grajd și să'i aducă de la câmp, *dacă* erau la *ciair*⁸⁾, și tot ei întrebau pe drumetri dacă au fost mulțumiți de surugii și de cai. La sosirea și la plecarea trăsurilor, ei erau cei d'ântâi care ieșeau ca din nământ la porțile lor, și care, cu căciula în mână, primeau într'nsa bacșișurile pentru urările ce le făceau. De obicei, li se arunca unul, sau o jumătate de *icosar*⁹⁾ iar une-ori, numai doi sau trei sfanți.

7). Vătafi ai Curților boierești la țară. 8). Loc pentru pășunat.
9). Icosarul avea cam valoarea aproximativă a trei lei de argint românești din zilele noastre.

Bacșișurile erau, prin urmare, *treabă mare*, mai ales că, în acele vremuri, ocaua de carne era vândută cu câte nouă parale, că țuica o luai pe câte 60 vadra, iar vinul pe câte 80.

De altfel, nici dobitoacele domestice nu făceau bani mulți. O vacă cu lapte, cu vițelul ei, putea să fie cum părată, la *târgul de atară* al orașului, cam pe prețul de 25 până la 30 de lei vechi, și cam tot pe atât un cal de trăsură sau de șea.

Haz mare aveau însă *ceaușii*, când plecau *caleștile* sau *butcile* din curtea poștei.

„*Cruci și Dumnezei*“ și „*papucii Maicii Precistei*“, înjurau ei cât îi ținea gura, iar când nu le picau în palmă bacșișurile așteptate, alți „*papuci ai Maicii Precistei*“ și alte „*Cruci și Dumnezei*“ răsunau.

— Ei și?... Par' că azi nu e tot așa?...

— *Cruci și Dumnezei!*

Alex. Macedonski

Mândria tinereții noastre

Mândria tinereții noastre
Vijălios, ne-a despartit.
Vor trece anii — și vom trece
Ca ei, și noi, în asfințit...

Și zi cu zi pe aceeași cale
Mereu strădini, mereu tăcuți,
Ne vom trezi bătrâni, copila,
Ne vom trezi necunoscuți!

Și poate, într-o zi de iarnă
Când tremurând în drum voi sta
Un biet moșneag, bătrân ca tine,
Se va ivi în calea ta...

Și nu vei ști că cel pe care
Cu vîră îl atungi acum
Va fi moșneagul ce te-ajută
Să poți străbate greul drum...

Victor Eftimiu

SONET

Frumoasă ca o clipă fericită
Și tristă ca amurgurile 'n sere...
Pe buze aveai zâmbiri de primăverie
Și 'n ochi melancolie obosită.

Cât te-am iubit! Cu farmec, cu durere
Cu o simțire neasemuită,
De te vedeam la față o clipită
Plîngeam o zi întreagă în tăcere.

Azi nu te mai iubesc și nu mai sufăr...
Arar îmi treci prin suflet câte odată
Ca o statuă rece și uitată.

Păcat! Te-aș fi cântat în versuri blînde,
Te-aș fi purtat pe brațe tremurînde
Cum poartă tacul florile de nufăr.

D. Iacobescu

BCU Cluj / Centrul de Cercetare și Bibliotecă Cluj

A N A

SOFIA NADEJDE

În zilele senine Bistrița curge
în primele malurile aci
stîncoase, posomorâte aci
verzi, îmbrăcate cu muschii și
tuftisuri. În depărtare se văd
zările albastre lumii depărtate.
Înăstite. Valurile îngână un
ison ademenitor, chemând în
brațele lor pe cei chinuți, ne-
mângăiați de vre-o durere a-
dîncă.

Dese ori Ana își oglindește
în undele limpezi chipul, prin-
să de un gând hain. Fata-i de
ceară, trupul fin, sprâncenele
încruntate de-o vedenie îngro-
zitoare, gura într-o schimă de
plîns neogoliat, ochii negri, ne-
mîscăți, fiorosi de adînci,
străpung ca două săgeți. În e-
nuri ură, ci durere adîncă,
groază, care da brînci minții,
o scot pe neașteptate din ză-
gazurile ei.

Hainele prăfuite avată că-i
mereu drumeată; duce cu ea
o mîhnire vesnică. Merge ca
o nălucă. Din când în când

sonteste oftăd adînc: „Copii
mei, sărmanii mei copii!” Se
opreste o clipă. În rostire a
dus toată jalea inimii, toată
durerea sufletului sbuciumat.
De-o întreb: „Ce mai faci,
Ano?” Rămâne împietrită, te
priveste cu ochii întunecați cu
niste prăpastii fără de fund, și
ostează adînc, roștind: „Copii
mei, sărmanii mei copii!”

Fuzărită de-o ispită neagră,
pornește alungată de chinul
sufletesc nedespărțit ca um-
bra.

Ana se măritase cîm flăc-
djin satul vecin. Îmăinte de
a-l lua unii îl laudau, alții îl
clevețeau că-i hărtăgos și a-
pucat. Dar povestoa vorbea:
„Cine a văzut nuntă fără de
mîncinună și un păr de cusur?”
Ilie, tatăl Anei, i-a făgăduit o
înmăitate de falce de pămînt,
o vacă și haine. I-a dat tot, a-
fară de pămînt nu voia să li
scrie pe nume și tot amîna.

De niste Paști, Gheorghe în-

torcându-se dela cărciumă, și-
ce: — Ano, să mergem la bă-
trâni. Te pomenești că nu mă
lasă nici să văr plugul în pă-
mînt.

— Mergem, numai cu toc-
meală nici s'aduci vorba de
pămînt. Tac să te chieame. Îl
stii cum caută el ceartă cu
lămînarea. Mîri de biata mă-
muță, dar, zău, nu mă trage i-
nima să merg.

A legat Ana într'un sacvet
alb, cozonac, ouă roșii și a
plecat. Era zi senină, caldă,
parcă frigul unei se stîmpă-
rase cu fierbîntoala vetei.

Pe mîrginile drumului, în
carba verde luceau păsutele
aurii. Își luase copiii, pe Ionel
și Mărioara, împodobiti ca nis-
te brîndușe. Prin crînguri,
vrăbiile, lăstunii, simțeau a
vară, cîrpeau fiecare pe lim-
ba lor. Prunii livezilor ninsî
de flori, răspîndesc miros de
mirdale. Ana mergea egală,
rămîind în urmă.

— Ce-l cu tine, nevastă, oarcă aduci picioarele de după deal. Il găsim pe bătrân afumat gata!

No trăgea de loc pe Ana în nima să meargă. Din zăzâitul albinelor, din țărăitul duios al grecilor se răspica ca un glas întunecat, îi soptea: „Întoarnă-te!”

Pe la toacă au ajuns. Bătrâna nu mai putea de bucurie. Putnică, firavă, cu fata trecută, numai ochii blânzi te a domeneau și privești mereu. Pe masa asternută cu pânză albă sta un taler mare cu ouă roșii înmestrate frumos.

— Doamne, mămăuță, mândre ț-au mai esit.

— În sfârșit! zise bătrânul intrând pe ușă, și izbîndi cusma pe lavită. Și a adus aminte odorul de ginere că are socri.

Gheorghe, Ana, nepotii i-au sărutat mîna, zicînd:

— Hristos a înviat tată!

— Adevărat c'a înviat! De nu veneați vă făceam ma.

Bătrâna luă un ou și zise:

— Mai bine să ciocnim, doar ne om vedea și pe ceea lume.

Toți întind ouăle: ale tuturor s'au spart, numai al bătrânei a rămas teafăr.

— Poftim, mămucă, rămân ale d-tale. Nu voim să le mîncăm pe ceea lume unse cu tăcură.

— Tîrziu v'ăți adus aminte de noi. Ziua Pastelui, nici Hozea nu stă singur la masă. Când n'ai copii, chemi un cresăin de pe ulită, zise bătrânul.

— Eartă și d-ta; Ana, ostenită, a întărzit.

— Doar n'a ostenit pentru mine. Hei! Hei! Așai la pîrîni e greu de venit chiar la masa întinsă!

...

Cu vorbe, cu glume, mai cu amuzasăturile bătrânului gozîră vreo câteva sticle de vin și una de rachiu. Gheorghe be, ca dor și or înghiti răspunsurile ce-i veneau pe limbă; Nu erau basibăutori; dar, la zile mari la nunți, la cumeștrii, când le cădea la îndemînă, turnau pe gât cu nemiluita; Bin păcate aveau beția cu haf-

tag. Ilie venise cărpit bine dela cărciumă; Gheorghe cinstise și el cu nasul; acuma, în pofta socerului, golea pahar peste pahar.

Bătrâna voi să mai dea o sticlă Ana îi făcu semn că nu trebuie. Iși aduse aminte cum în copilărie, la nise, Pastilie era să și uciză nevasta, de n'ar fi sărit vecinii. Coollas obositi de drum, pusi de boarea căldurei și de mirosul fripturei și al sărmașelor, au adormit ca doi îngerași pe vîful de perne moi dela bunica.

Ilie se aprinsese la față ca bujorul pletele cărunte îi fluturau pe umeri. De chimir îi atârna punga și annarul. Era cel mai îndrăznel din sat. Când aveau sătenii vreo plîngere, pe dănsul îl trimeteau:

— Merg, de ce să nu merg, doar nu m'ia tors mama de limbă, zicea el.

În căsuta scundă, când se ridica Ilie în picioare, părea și mai înalt. Bătrâna, sprintenă, delicată, se mira cum va multumi pe toți. Mîinile mici, uscate de muncă, umblau așa de iute că le puteai asemăna cu săriturile lui și delicarele vrăbiilor. Aci umpea păharele, aci întindea felii de cozonac ginerelui, ori scotea bătrânului pe taler o costită orăjită.

— Toarnă, babo, paharul plin să beau a sănătatea dușmanilor.

— Ce vorbă-i asta unchiasule?

— Păi nu stii, vorba ovreiturii? Dușmanul cel mai mare îi copilul. Oricât i-ai face, el tot de rău te ține, de pătimește ceva, pe tine te doare mai tare.

— Mai lasă vorba Ilie și mîncă.

— Să mîncă dușmanii, eu m'am săturat cu năcaz. Așa se vine la părinți?

— Crede și d-ta, tătucă, pînă să îmbrac copiii, să pun toate la cale, ziua trece.

— Așa-î! făcu Gheorghe.

— Tu să taci. Ții cu murea. Ală păcătosule, vai de casa, unde cântă găina.

— De ce tătută?

— Păi! Tu îl întelești. A-

mul asta mă cunoasteți voi că v'is tată! Vă fac una!

— Ce să ne mai faci? Ne-ai făcut destul, făcu Gheorghe.

— Mică gura, calvinule!

— De ce să tac? Imi ce dreptul.

— Ha! Ha! Ha! Dreptul tău! În ist an nu pupi tu ogor. Nu vâri, tatarule, plugul în pămîntul meu. Muncii că sumteți tineri. Nu-mi dai tu mămăligă, păgânule!

— Lasă, unchiasule, nu în ziua Pastelui o să pui tara la cale.

— Ba pînă că-i munca mea!

La aceste vorbe lui Gheorghe i se urcă tot sângele cap. Simtea o vîjială în urechi. Mușchii îi tremurau ca țirele de iarbă clătinate de vînt. Din mînte îi pieri orice gând bun, orice cuget curat. Uitase vorba domoală, dreapta judecata, cumpătul.

Mila se șterse din inima lui. Sufletul i se făcu fiară. Vedea numai lanul întins, pămîntul hrănitor, și dușmanul care-i atinea calea. Să nu vâre plugul în pămîntul ce-i de drept al lui! Îl prinse o furnică din țalpi pînă în creștet. Mușchii păreau de criță. Vinele de la gât și dela mîni se umflaseră. O furie nebună îl împingea să răpue pe dușman. Toată făptura lui tremura ca varga.

Învrăjbit, cu ochii încruntați, cum sta alături de bătrân, îl apucă de piept și nebun de necaz îngănă:

— Ce suui? Mai zi de cuțezi! Te culc la pămînt, ghiuț afurisit!

— Las', Gheorghe, nu te potrive, e cu chef, nu face el una ca asta, zise bătrâna.

— Ba fac... Să știn că-l închiriez dar nici nu-l dau calvinului și își vedezi ginerile de lavită.

— Nu mi-i frică, mă, de zece ca tine strigă Ilie, abia tîndu-se în picioare.

— Să-mi dai pămîntul, că ne bătrân. Te onor, anzi? Pă mîntul juruit.

— De te aprobi, îți crăp capul.

Copiii începură a plînge.

Ana se duse la el, zicând:
Gheorghe ia-ți mintele în cap
Dânsul, amețit de furie și
băntură, nu auzi nimic. Il re-
pezi din nou pe bătrân. Se în-
căerară. Bătrâna voi să-l a-
puce pe Ilie de mână, el c'o
isbitură de cot o aruncă pân
la vatră.

— Stai, că-i dau eu pământ.
Si luând o sticlă de pe ma-
să îl lovi pe Gheorghe în cap.

Gheorghe, turbat, apucă nă-
praznic culitul cu caie
bătrâna cozonac și cât a
clipi îl îl implantă de sus în
jos pân în plăsele în piept lui
socru-său. Ilie căzu pe spate
strigând:

— Holu, m'a ucis!
Ana, întorcând fata dela co-
pii, lipă:

— Tătuță! Tătuță! Gheor-
ghe, ce ai făcut?

Albă ca varul, cu ochii rătă-
cili, esi tipând: „Copii mei,
sărmanii mei copii!” Strigă
ce n'a uitat nici până azi, căci
fuge de-alungul malurilor, as-
cultând cum valurile îngână
un ison ademenitor chemând
în bratele lor reci pe cei chi-
nuți de dureri nemângăiate.

Sofia Nădejde

FRAGMENT

DIN

„CAVALERII”

POEM DRAMATIC INTR'UN ACT

de LIZI PANTA

Cavalerul Negru

Domniță adorată

Am auzit chemarea ce-ți tremura pe buze,
Lăsând departe vrăcii cu fețele ursuze,
M'am repezit aicea din țara-mi depărtată
Să îmotinesc dorința din inima-ți curată.
Privești-mă: eu sunt acela ce 'n nopțile târzii
Imi rătăceam iubirea pe căile pustii
Și-ți trimeteam în stropii de ploaie ce cădeau
— Pe când pe geam Domniță privirile-ți fugeau,
Doar lacrimile mele și aprinsa mea iubire
O patimă uriașă ce crește în neștire.
Am alergat la tine în zborul clipei care
Aduce fericirea și ziua de 'ndurare.
De câna cutreer lumea să-mi caut fericirea
Indurerat mi-e dorul și înăsprită firea.
Te-am căutat departe, în zările cu soare,
In zările ce-aruncă mirezme, îmbătătoare
Și 'n care tainic suflă un zvon de cânt în șoapte
Ce gingaș se alintă în fermecata noapte.
Am colindat zadarnic hotarele sîhastre;
Vedeam nemărginirea și zările albastre.
Vedeam uriașii groaznici... piticii de un cot
Si mii de mări și râuri trecut-am în înot.

Pe mine nici o fată nu m'a oprit din cale.

Toți se fereau în lături când eu pășeam agale
Nici când cu vocea tristă vre-o fecioară dalbă
Nu întinsu-mi-a vre-o cupă cu brașete de naibă.
In drumul meu o clipă zadarnic n'am pierdut
Căci nimeni nu-mi ceruse să-i dau vre-un sărut.
Iar când treteam ca vântul prin țările pustii,
Un stol de corbi plecat-au spre zările albastrii.
Pustiu rămânea satul, pustie era țara,
Nu mai creșteau prin lanuri nici grâul, nico'
(secară,

Iar florile înbite cu capete plecate
De vânt și de furtună erau doar sărutate.
In urma mea doar jale și lacrimi am adus,
Căci pedepsit preu aspru am fost de Cel de Sus.
Iubirea mea Domniță, cum vezi e o nebunie.
Nu-i o romanță tristă, e o crântă simfonie.
Iubirea mea nu cere doar înflorite alei,
Stăpân voi fi deapururi pe un suflet de femeie.

In mine ori și care puterea va iubi
Și nu cu vorbe alese timid le-oi cuceri.

Lizi Panta

Ca Nàrcis tu...

Ca Nàrcis tu să nu privești în ape.
Văzându-ți chipul oglindit în unde,
Un drog de tine însăși te-ar pătrunde
Și ai cădea vrând să te-admiri de-aproape.

Atunci, din sânul apelor profunde
Ce mâini putea-vor, oare, să te scape?
In van s'or umezi a mele pleoape,
Ca pe-o comoară apa te-ar ascunde

Rămâi senină și neștiutoare
De frumusețea ta tulburătoare.
Doar ochii mei oglinda ta să fie!

Să te privești în ei o vecinicie,
Și peste ai și'n nopțile cu lună,
Senină tu... și'n sufletu-mi furtună!

Radu Cosmin

AMINTIRI

SONET

Un strop de fin balsam de crin rămase
Pe fundul de fiolă și acum
Puțeșie 'n aer dulcele parfum
Caș'n potirul florii măiăsoase

Mireasma lui îmi amintește-un drum
Albit de floarea lunii, flori stioase,
Crini albi și roze roșii, somnoroase...
Afară-i ploae, vânt și ceru-i scrum.

La fel în ceasuri de singurătate
Mai recitesc scrisorile uitate —
Un strop din toată vremea ce-a pierit.

Trecutul reînvie atunci din ele,
Re'nvie toate dorurile mele
Și 'n preaima lor mă simt mai fericit.

Av. G. Hatmanu

AU INFLORIT SALCĂMII

de LUCIA TOTU

Au înflorit salcâmil... e iarăș primăvară,
Și iarăș sunt iluzii, și doruri și iubiri,
Și iar în nopți senine cânta-vor cântărețe
Din depărtări venite pe aripi de zefiri.

Cântarea lor va spune poveștile duiioase
A jărilor scaldate în fac strălucitor.
Și 'n valuri de-armonie, de farmac și beție,
Slăvi-vor amelițe dorința tuturor.

Cântă-vor cântăreții, cânta-va 'ntreaga fire,
Și stelele și cerul și noi toți la un loc.
Din vise împleți-vom spre stele punți de aur
Și 'n ele căuta-vom o urmă de norac.

Au înflorit salcâmil și înflorit pământul,
Îndălță sus spre ceruri o rugă ca un cânt,
Din sânul lui de chinuri, muncit din vremi strabune,
Și toate din lumină țesute par'că sânt

Au înflorit salcâmil, s'a reîntors speranța,
Suspiniul se aude din ce în ce mai rar;
Și 'n răs și veselie, copilele voioase
Iși împletesc cunune din alb murgăritar.

Au înflorit salcâmil și iarăș au să moară
Și-ar re'nvia toți iarăș în alte primăveri.
Din scrumul lor, flori încă mai albe au să răsară,
Doar pentru noi perdută-i pe veci ziua de eri.

Râdeți, râdeți cât cerul albastru vă privește,
Cât crivățu-i zefirul ce cântă ia ferești.
Cât tot aveți credință că visele nu-s vise
C 'aevea sunt acele ce scrise-s în povești.

Cântați atât cât cerul în nopți senine cântă,
Cât dorul blând vă peartă spre alte lumi, măi sus,
Atâta cât pe boltă acelaș soare este...
Veți plânge toți când mândru s'o perde în apus.

Cântați cât nu plâng încă zvârlite jos pe cale,
Cu frunzele de-odată atâtea năzuinți,
Cântați și n 'aveți teamă de timpul care trece:
V 'așteapă 'n umbră crucea perute-or credinți.

4 Mai.

Lucia Totu.

TOVARASUL PRIMAVERII

(IMITATIE)

de LIA HÂRSU

Un vânt cumplit îi esise înainte, scuturând cu putere copacii plini de chichiură, trecuse văjind peste acoperişuri și măturase omătul așternut din belșug.

Apoi vremea se mai potoli și un vântuleț cald, ușor ca o suflare, vesti oamenilor că nici Ea nu e departe. Primăvara, fecioara dragă și mult așteptată, nu va întârzia.

Și venea într'adevăr. Pășea mândră cu coșita fluturându-i în vânt, trecea peste dealuri și văi și se apropia.

În mână ținea drept sceptru un erin înflorit, iar vestmântul ei era țesut din flori și raze de soare. În jurul ei roiau fluturării și albinele harnice,

și cum cobora pe cărările muntilor cântând, zăpada se topea în prealmă și, pe locul până atunci albit, răsărea și se întindea ca un covor iarba verde, presărată cu floricele în mii de fețe.

Mugurii se deschideau, zăpada florilor de pe pomi umplea văzduhul de miresmear pasărilor se giugiuleau ciurpind printre crengi.

Primăvara coborâse acum la câmp și pășea cântând pe întinderea netedă a tarnișilor.

Dar deodată tresări și și rupse cântarea. Farmecul pe care îl răspândea ea pretutindeni, aci își pierduse puterea. Cât puteai cuprinde cu ochiul, pământul era pustit, ars, pajistile uscate și copacii ciunții.

Nici cântec de pasărele nu se auzea. Doar două ciorii tăiau văzduhul, croncănind a jale și pustiu.

În mijlocul acestei pustietăți, văzu un uriaș grozav culcat într-o pănă, lângă niște dărâmaturi din care iese o trambă de fum. Pe cap purta

un coif strălucitor; o manta mohoară, stropită cu sânge și arsă pe la poale, îi învelea trupul. Doi ochi scilipitori ca doi cărbuni aprinși se zăreau din chipul lui întunecat.

Când uriașul dadu cu ochii de Primăvară îi strigă de departe:

„Tu ești Primăvara?”

„Da, sunt Primăvara”, răspunse fecioara cu glasul ei dulce.

„Și de ce ai zăbovit atât?”

„Vezi că mă ținea iarna încătușată în sloiurile ei de ghiță. Dar când am auzit clopotele vestind învierea Domnului, am zdrobit cătușele și am pornit la drum.”

„Dar tu cine ești, voinic?”

„Eu sunt Războiul. Ci vino, pe tine doar te așteptam. Drumul meu e și al tău: ia-o tu înainte și eu te voi urma ca un bun tovarăș.”

Uriașul sări în picioare, își lepădă mantaua și eși la iveală trupul lui grozav, învelit tot în oțel; la cingătoare îi atârna un palos strălucitor și un bici de foc. Chipul lui era galben-petele îi erau din serpi veninoși. Barba îi era numai limbi de foc cari se întindeau până la pământ.

Fulgere și tunete îi erau vorbele, fumul se ridica de sub pașii lui și, ori unde sta, mla de picături de apă se prelingeau până jos și se adunau în pârae.

„Ce sunt pâraele astea de ți curg la picioare?” întrebă Primăvara.

„Astea s'acărămile pe cari le varsă oamenii din pricina mea.”

Primăvara se cutremură și porni mai departe. Auzea cum venea în urma ei Războiul, zângănind și bubuind.

Și cum mergea ei așa, Pri-

măvara văzu la o răscruce o copilă care își ținea fata în mâini și plângea cu amar.

„Inchietei mantaua ca să nu se sperie fata când te-o vede”, zise Primăvara Războiului. Se duse apoi de presără flori în poala copilei. Dar când văzu că fata nici nu ia în seamă darul, Primăvara o întreabă: „De ce plângi copilă?”

„Cum să nu plâng”, răspunse ea. „Am rămas de mică singură pe lume; războiul l-a ucis pe taica și biata maica s'a prăpădit de inimă-rea.”

Primăvara cută o jale în ochii Războiului și-i zise:

„Nu vrei să te întorci, voinic? Nu ți se rupe inima când vezi ce sămeni în calea ta?”

„Inima mea e de piatră și oțel”, răspunse Războiul. „Te-am așteptat cât a tinut iarna de jungă și acum trebuie să te întovărășesc.”

Merseră cât merseră și ajunseră într-o mândretă de sat, de-ți-era mai mare dragul. În marginea drumului se afla biserică. Razele soarelui se resfrângeau pe turla ei înaltă de-ți lua ochii. Clopotele răsunau și din biserică se auzea glasul preotului bătrân în sfânta rugăciune, iar alte glasuri limpezi de copii îi răspundeau în cântări duioase.

„Nu vrei să te întorci?” întrebă iar primăvara. „Plea-că-te în fata Celui care a semănat iubire și pace între oameni.”

„Eu am fost pe lume înaintea lui”, zise Războiul, „căci m'am născut în clipa în care Cain a ucis pe fratele său Abel.”

Cum vorbea ei așa iată că se isprăvi slujbă și oamenii

esire în cete afară din biserică.

„Acoperă-te să nu te vadă“.

„Te rugă Primăvara de urias. Flăcării și fetele alergară în calea Primăverei și vrură s'o sărbătorească în cântece și jocuri. Dar cântecele lor erau jalnice și jocul lor încet și fără voie bună.

„De ce nu mă întâmpinați voișii ca în alți ani? întrebă Primăvara“.

„Ne trământă grijele, răspunseră ei, și ne e sufletul plin de teamă că în urma ta vine ceva grozav“.

„Atunci Războiul răsă și-si svârli mantana.

Cântecele încetară, hora se sparse și groaza cuprinse sufletele oamenilor.

Un răcnet înspăimântător eși din piepturile lor, femeile se înlestară de gâturile bărbaților și feciorilor lor, fecioarele de ale flăcăilor cari le erau dragi. Dar războiul întinse mâna lui de fier, și-i despărți cu sila, suflă peste tot moarte și pustiu, apoi svârli

suvite aprinse din barba lui de pară peste acoperișuri și flăcările se ridicară până la cer.

Primăvara porni înainte plângând, dar auzea cum venea războiul în urma ei buindu și zângăniind.

Ajunseră într'o pădure întunecoasă. La marginea pădurii curgea un râu limpede ca o fâsie de argint, în undele cărui se răsfrângeau razele soarelui și umbra copacilor.

Primăvara se opri în loc.

„Treci peste apă“, îi porunci uriașul. „Dincolo de mal mi se sfârșeste calea“.

„Întoarnă-te, rogu-te“, zise primăvara cu glasul înduioșat. „Acea e tara cea mai dragă mie. Să o pustii tu și să mă blesteme norodul în loc de binecuvântare că te aduc eu mine? Întoarnă-te, întoarnă-te“.

„În zadar ți-e rugămîntea. Mergi, ei știu că viu eu tîne“, răspunse el mînios, și scoase pașoșul de la brâu.

„Vai, cât ești de grozav“ oftă Primăvara.

„Spune-mi, văzutu-ți ai tu

vredodată chipul? Vino să ti-arăt“.

Primăvara se apropie de râu și făcu pe urias să se uște în unde. Când își văzu el chipul împresurat de pară și suruinc de sânge se înspăimântă într'atât, încât îi scăpă pașoșul în apă. Apa se cutremură, făcu câteva rotocoale, apoi văzduhul oftă odată din adânc usurat parcă de-o povară grozavă.

Uriașul rămase ca împietrit în loc. Primăvara însă se porni pe cântece și joc în jurul lui și pe unde călca ea răsăreau răsuri cari creșcuseră înalte cât un zid și închiseră pe urias într'o cetate de spini.

Din depărtare se auzea dăngănit blând de clopot, pădurea fosnea duios, iar păsările zburau ciripind din cracă în cracă.

Apoi Primăvara porni înainte, voioasă și fericită, iar în urma ei Războiul rămase închis pentru multă vreme în cetatea de spini.

I. Ia Hârșu.

ELEGIE

de NIKITA MACEDONSKI

*Iubirea ta e ca o floare ; de când o am și am respirat-o,
Înfiorat sunt de parfumu'i ; — apropie-te ad-rato,
Mângâe-mă pe păr ; pe frunte, coboară-ți alba mână fină,
Peste pleoape, pe obrazu-mi, pe buzele-mi care suspină
Și lasă-mă să sărut mâna ce mă mângâe-atât de blând...
Ești o minune pentru mine și adesea'mi fulgeră un gând, —
Atât de bună 'ntotdeauna, — tot nereală 'mi pari mereu,
În cât, pe fruntea'mi aplecată, s'ar zice că ești visul meu
Și cum par ochii tăi de raze și'n raza lunii cum te miști,
Atât de dragă și dorită, s'ar zice că nici nu ești.*

Nikita Macedonski

DIN NEURASTENIA RĂSBOIULUI

de C. RĂULEȚ

— De ce stai întinseată, copilă scumpă, când ești frumoasă bogată și atât de înrăgizită?

— Pentru că acum mi-e rușine de atâta fericire!

— De ce te zburci, fără cauză, cât e ziua de mare?

— Sunt nefericirile altora, pe care nu eu le-am pricinuit, dar vina mea este că sunt *sentită de ele*.

— De ce tresari, noaptea, din somn și îți frezi ochii plângând în patul tău de mătase, scaldat în albeață și în parfum raf?

— Pentru că zeci de mii de mame își frâng mâinile, în taina înfămurărilor, tâmpindu-se, de atâta chemare zadarnică, de atâta doz, de atâta frământare.

— De ce privirile tale, copilă imbită, eai numai în sus de atâta vreme?

— Ca văzându-mă stăpânitorul ceresc să și închipue că mă rog pentru surzările mele care simț și grozăvia *materiată* a războiului.

— De ce nu te mai ștergi când te zgârii la o mână' de ce stai fără lumină, singură, și niciodată?

— Fiindcă acum mi-e toamnă numai de *ridicul*.

— De ce nu mai râzi eu hot, de ce nu mai bați din palme?

— Ca să nu destent cadavrele ostenților cu umplu sacurilorile.

— De ce nu mai umbli în negru ca altă dată, când ești atât de albă și te brinde atât de bine?

— *Dreptul* la rochii negre s'a cușerit cu sânge și cu chinuri nesfârșite — eu nu-l mai am.

— De ce ridici adesea, cănsorul tău îngereșc — și par e'ascult?

— Îmi pare că aud strigăte de ajutor, înăbușite de depărtare și de bubuitul tunurilor.

— De ce nu asculti doctorul, care te-a sfătuit să te plimbi și să te distrezi?

— Doctorul? Săracul! Din cauza războiului nu mai știe nici ce vorbește!

Dragoste de mamă

În Cosmesti, comună din jud. Vaslui, tifosul exantematic a pustii locuințele sătenilor, care au rămas goale, cu geamurile sparte și cu marș dulăi flămânzi în jurul lor. Noaptea sueră vântul prin ele; iar câinii urlă, ca și cum ar fi să mai moară cineva, desi nu mai e cine. La marginea Cosmestilor, aproape afară din sat, într-o căsuță săracă mai trăia o biată femeie nevolasă, cu copilul ei.

Dar nici ea n'a putut să scape de groaznică boală. Într-o dimineață, trecând primarul pe acolo, a găsit-o moartă; iar pe micul sugând încă la sânul ei, care începuse să închele.

Dragostea mamei fusese atât de mare pentru copilul ei încât, murind, a avut puterea de a nu turbura pruncul care suga, — ca și cum ar fi vrut să-l hrănească și după moarte!

C. Răuleț.

IN PREAJMA ALEGERILOR

(SCRISOARE APOCALIPTICĂ)

*Tu votezi vre-o cadru veche
Eu votez pe... Eminescu.
Zău, ce-ar zice bietul Escu-
lap, că sunt într'o ureche?...*

*În Ardeal ca și un tată
Ai răcoare de Stockölm...
Stai probabil seara 'n dolm-
anul tău de la armată.*

*Eu mă sbat și zi și noapte
Pe-o căldură de equa-
tor, ca să citesc ceva,
(Ca un țânc când n'are lapte)*

*Nu e rost cu Capitala
Toată ziua îmi fac cruce:
„Nu vreau Doamne să flu muco-
nic, ca sfânta Marghioala!”*

*Consolarea îmi rămâne
Într'un șpriț la vre-o bodegă.*

Morala :

*Asta e divina legă-
tură dintre eri și mâne!*

Popic.

MARII DISPARUTI

G. COȘBUC

Se împlinesc doi ani de la moartea lui Coșbuc.

Născut în Transilvania, G. Coșbuc a fost unul din cei mai activi reprezentanți ai curentului ardelenesc, făcând parte din pleada tinerilor transilvăneni, fărâșorii ai limbii noastre literare. A scris foarte mult, pe lângă proza puțin valoroasă, mîmătate balade și idile; deși cu destulă originalitate, se resimte de influența literaturii germane, pe care o cunoștea în amănunte. Idilele

sale, minunate poetizări ale vieții de la țară, au un farmec deosebit izvorât din stilul său viu și uimitor de natural. Baladele sale epice sunt pline de originalitate, sentimentele analizate cu o viguroasă intuiție, stările sufletesti minunat redade. Totul într'un stil deosebit, o limbă minunată. Cele mai apreciate scrieri sunt: „Balade și idile” poezii, „Fîră de tort” poezii, „Zău! unu pierde vară” poezii.

A tradus foarte mult și este

alături de Iosif și Murnu cel mai bun traducător ce avem în special, excelează în traduceri din literatura antică. Cele mai izbutite sunt însă din literatura sanscrită.

A murit la o vîrstă când mai aveam de așteptat mult de la geniul său. Calitățile sale, minunatul său stil vioiciunea, sunt răspândite din belsug în bucată „ispita” atât de curiosă:

ISPITA

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ei, acum te uiti la cană.
Că s'a spart! Dar dă-o 'n
Nu-mi fi inimă dusmană
Când vezi răul lângă mine —
Haide prinde-mă mai bine
De mijloc!

Uite-mi hainele ca spuma,
Le-am țesut cu mâna mea:
Zici în gândul tău acum:
„Ce mai puiu de căpîtoară!
„Vezi, așa o văduvjoară
Mi-ar plăcea!”

Aha, ha, ha! Să-ți meargă veste
De sret!... Et, cine-mi ești!
Tragi cu ochiul la neveste:
Treci prin sate ca 'mpărătu!
De te-or bănuți bărbatu!
Să-o pătești!

Spune-mi drept: ti-au spus
(vr'odată

Popli că păcate-ti scriu
Dacă 'mbrățișezi vreo fată?
Să nu-i crezi! Ei știu Psaltirea.

Dar ce foc o fi iubirea
Nici nu știu.

Nu-ti plac ochii verzi? Ei, iacă!
Uite ai mei! Nu te uita
Prea cu dor, că pot să-ti placă!
O, sânt tineri zeci și sute
Cari ar vrea să-mi sărute
Și eu ba!

Hoțule! Te uiti la mine:
Stai eu, ce gîndesti acum,
Că de-aceu ti-e rusine —
Eu de-as fi flacău odată
Nu m'as rusina de-o fată
Nici decum.

Iacă... stai pe la fîntînă!
Dă-mi cârligul... Aoleu
Nu mă strînge-asa de mîna!
Nu m'ai strîns? Și-ti vine-a
(plînge?

Haid' degrabă și mă strînge,
Că eu vreau.

Crezi că nu? Ba cum s'arată
Știi tu, tata cum s'o 'mpaci

Ori te superi în pe-o fată
Cînd o strîngi și ea te 'njură?
N'ai pălit? Ia taci din gură
Că te faci!...

Și mi-e cald! Și uite 'n față
Sânt aprinsă; și rău nu
Nimeni nu m'a strîns în brață
Mijlocelul meu frîngîndu-l —
Dacă n'ai de-acuma gîndu
Poate tu!

Vrei să bei? Și nu -ți-e teamă
Că mi-e olul descîntat?
Cînta bea să poarte seamă
Să sărute pe stîpîna
Olului... nu pune mîna,
Că te but!

Ei, mă duc acum. Deseară
Iarăs viul și spune-mi drept
Vii și tu? Te 'ntîmpin iară
Cu și ieri, cu vase pline!
Nu veni! Și să știi bine
Că te-aștep!

G. Coșbuc †

C O P E R I Ş U R I

*De sus de sus, dela mansardă
În fiecare dimineaţă
Pe gânduri dus — dragi coperişuri —
Priveam cum vă'necaşi în ceaţă.*

*Şi sub perdeaua fumurie
Ce s'aşternia peste oraşi
imi păreaşi căştile de luptă
A unor oşti de uriaşi.*

*Iar când târziu omătul iernii
Işi coborâ lucioşii fulgi,
Păreaşi sub haina lor uşoară
Cu nişte Moşi-Crăciuni în glugi.*

*Şi nopţile cădeau tăcute
Cu futuri albi din negrii nori
Se aprindiau ferestre multe
în bani de aur lucitori.*

*Şi prin saloanele aprinse
Veneau aceleaşi bucurii,
Ş'acelaş brad cu ramul verae
Încovoiat sub jucării.*

*Şi iarna 'ntreagă coperişuri
Privindu-vă prin ceaţa fină
Gândeam la fericirea voastră
Aşa departe, aşa străină !...*

*Iar când veneau zile senine
Sub coviltir d'albastre zări
Păreaşi tăcute nave în porturi
Ce dorm visând spre larg de mări.*

*S'aşa într'una coperişuri
O viaţă întreagă v'am privit
Cu dorul celor depe cheuri
Ce ţarmul nu l'a părăsit.*

Mihai Moşandru.

C R O N I C A D R A M A T I C A

de VINTILA PANTA

Teatrul modern.—Com. Ex-celsior :

Strigoii, 3 acte de Ibsen şi *Liniştea casei* de Courteline.

Strigoii, puternica dramă a marelui autor norvegian, H. Ibsen face parte din ciclul său de piese filozofico-realiste, căci opera sa se poate divide în 3 subîmpărţiri: *naţionaliste*, cu subiecte istorice şi cu o puternică notă romantică, cum se cunoaşte D-na *Jnger*; *realiste*, icoane ale vieţii de toate zilele, cu o concepţie personală despre viaţă, şi cu o uşoară notă de amară ironie, cum la noi este îndeajuns cunoscută drama *Stălpii societăţii*, sau *un duşman al poporului*; şi o a treia împărţire *filozofico-realistă*, cum avem

Strigoii, *Ziua învierii*, *Borkman* şi *alte*, caracterizate de o puternică notă simbolică.

În dramele sale filozofice, adică cu analizări profunde sufletesti, cu teze din domeniul sufletesc, vom găsi totdeauna pe lângă vestmântul de neînălăturat al pieselor lui Ibsen, realul crud al vieţii trăite normal, vom găsi mai totdeauna şi un sâmbure Simbolic.

Aşa în *Ziua învierii*, *Borkman*, *Strigoii*, *Brand*, reuşeşte simbolic să stabilească prăpastia dintre *real* şi *ideal*.

Şi din acest punct de vedere Ibsen e un pesimist, un descurajat, care deşi invizibil, însuflă eroilor săi o puternică notă pesimistă. Nici unul din

ei nu ajung *idealul*, toţi gonesc după el, toţi se prăvălesc din înălţimea în care l-a ridicat gândirea, avântul lor în goana după acel himeric *ideal*

Fiecare personaj e un simbol, şi în primul rând are în dramă rolul său simbolic.

Brunetiere spune: «Simbolismul e ideea în artă». Ibsen e un artist dar şi un profund gânditor.

Original, caracteristic operei sale, — şi din acest punct de vedere, Ibsen ar trebui să servească drept model — este *obiectivitatea* cu care pune teza, şi mai ales cu care o tratează. Va fi foarte greu să desluşeşti care e opinia autorului şi care a eroilor săi, aş

de obiectiv sunt prezentate personagiile.

Totuş cu atenţie, nu va fi greu să desluşim atmosfera de fatalitate în cari sunt puşi să trăiască eroii dramei, Ibseniane, lăsând să se întrezărească concepţia fatalistă a autorului.

În *Strigoii* această concepţie e accentuată, şi prezentată sub haina fatalităţii atavice, *hereditatea!*

Aving a fost un destrăbălat, un beţiv, un bolnav.

Osvald, fiul său, îi va semăna, e sortit să piară ca şi tatăl său, nu există scăpare; sora sa *Regina* e din aceiaşi plămădeală.

Strigoii apar, păcatele părinţilor se restrâng asupra copiilor. E o lege fatală, de neînălăturat, care dictează astfel — lată teza puternicei drame. — Mijloacele de tratare sunt cele obişnuite teatrului lui Ibsen:

coeziune, relifare, şi studiu. Efecte scenice lipsesc, acţiunea dramei se desfăşoară normal, fără însuşirile dramelor moderne, fără ceia ce se cheamă meşteşug teatral, canimonoton poate. Ibsen e mai presus de toate un atent observator al vieţii, personagiile dramelor sale trăesc şi vor trăi secole, subiectele sale sunt aspecte din viaţă şi dintr'o viaţă trăită intens, redate maestru într'o formă impecabilă, cu un fond filozofic de profundă gândire! Opera sa spre a fi apreciată şi mai ales spre a fi înţeleasă cere o deosebită pricepere şi un nivel cultural ridicat. Se pare ca deabia acum la noi s'a ajuns la oarecare pricepere a teatrului Ibsenian considerând succesele de care sau bucurat cele câteva drame montate în ultimul timp. Comp. Excelior a reprezentat *Strigoii* în condiţii oarecum fa-

vorabile, dacă ţinem seamă de principalul intrepriet, d. *Manolescu*. Nu se putea un mai mare talent pentru un atât de mare şi greu rol. Ceilalţi interpreţi mediocri, foarte puţin pregătiţi şi talentaţi pentru teatrul lui Ibsen. Aşa D-na *Vecera* a interpretat un rol mult prea greu pentru resursele d-sale artistice. Rolul e primul din dramă, e mai puternic decât cel al d-lui *Manolescu* şi numai o falsă interpretare face să se creadă contrariul. Totuş, se observă oare care armonie în ansamblu; spectacolul e ales.

Liniştea casei, cunoscuta scenetă a lui *Courteline* delicios de spirituală, a fost jucată în notă cu vervă şi ingeniozitate.

D-na Filotti ca şi d. *Iancovescu* nu puteau fi decât remarcabil de bine. Montare îngrijită, decoruri lucrate cu atenţie.

Vintilă Panta

CRONICA LITERARA

Iubite pentru iubire roman de *Alexandru Vişianu*. Pe o temă pe care am mai întâlnit-o chiar în romanul nostru, pare mi-se în "Suflete Obosite", al lui *C. Nottara*, dar sub altă formă, autorul găseşte, cu mijloacele ce-i stau la îndemână, să intereseze profund în decursul a 140 de pagini.

Romanul se petrece la Constanţa. El şi ea, pătimaşi adoratori ai mării, se iubesc în virtutea acestei apropieri şi după fatala cădere a unui moment de exaltare, ea moare în braţele amantului, singurul amant credincios: marea.

Acţiunea vie şi bine susţinută, descrierile redate cu multă

abilitate, dovedesc aptitudinile reale de romancier.

De altfel, autorul e bine cunoscut în lumea noastră literară, întru cât *Iubite pentru iubire* este a şeasa d-sale lucrare în domeniul literelor. V. B.

Preţul 6 lei.

Ecouri

Numărul viitor al revistei noastre apare Duminică 23 Maiu 920.

În curând va apare «*Din larguri*» un elegant volum de versuri, datorite distinsului nostru colaborator, poetul *I. Grecolescu*.

Teatrului Naţional i s'a acordat o nouă subvenţie, pentru organizarea de turneuri artistice în provinciile alipite. De data aceasta e vorba de o sumă destul de frumoasă: *800.000 lei*. Măcar de s'ar rişi cu folos banii Statului.

Baritonul *Cutavas*, va da la Atenău, un concert, în ziua de 16 Maiu a. c. orele 9 seara

Va apare în editura Cartea Românească, un volum de novele datorite colaboratorului nostru *N. N. Beldiceanu*.

RUBRICA JOCURILOR

SERIA IX^a

SOLUTII

1. ARITMOGRIF

de Mișu și Sandi

Mitridate
Achenwal
Hocusay
Agesilas
Bizerta
Horeb
Alicante
Rembrandt
Alep
Toronto
Asdrubal

2. METAGRAMĂ

de Ștefan V. Ionescu

Bar-b-ă
Bar-c-ă
Bar-d-ă
Bar-z-ă

3. ȘARADĂ

de C. de A.

Bas-arabia

4. ȘARADĂ

de Ticu Pantazopol

litera a

5. ANAGRAMĂ

de Ștefan V. Ionescu

Boer-cerb

6. PALINDROM

de Marin G. Dumitrescu

un-nu

7. ȘARADĂ

de C. de A.

cot-el

8. ARITMOGRIF

de Didi și G. Postelnicu

ArareF
Rumelia
HaiduC
IconostaS
MaracaibO
EcuatoR
Dacofi
EsculaP

9. LOGOGRIF

de Toby van Green

Carmen Silva

10. ȘARADĂ

de Th. O. Toșel

Par-fum

11. ONONIM

de Th. O. Toșel

Atlas

12. JOC YOUNG IU

de Cornelia C. Bădescu

R e g a l
E g a l
G a l
A l
L

13. ȘARADĂ

de Ionel Sinaer

Pas-că

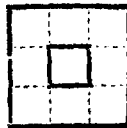
14. ȘARADĂ

de I. S. dela Corcea

Toc-ană

15. JOC DE PĂTRAT

de Marincu Efstate

16. ȘARADĂ

de Marincu Efstate

coloc

DESLEGARI

Au deslegat

1. Joc: Mitican Sava Huși, P. N. D. I. Oprison Constantz, N. Chiper loco, d-rele Iov Pitești, Labis Română, Ecaterina Rădulescu Caracal, Marloara Predescu loco.

2. Jocuri: H. Heckschy T. Severin, Ticuța Steriade Pitești, Elena Cusin Pitești, Wiscocil A. Paul Bârlad, Anton Oprea Tecuci, Jecu V. Pavel Iași, T. Cojocaru, Segal și Șaps- Lespezi.

3. Jocuri: Marincu Efstate, Cucuță C. Dan Pitești.

4. Jocuri: M. Kahane loc, Ticu Pantazopol Galați, Jacyes Wildermann Brăila.

5. Jocuri: Puiu I. Nicolae Iași, D. Juji loco, M. Kahane loco.

6. Jocuri: Elenuța D. Tabacu R. Sărat, Lenuța M. Negulescu. T. Gr. Vasiliu Iași, M. Ciobanu Ș. vîta Galați.

7. Jocuri: Mariu G. Dumitrescu Slatina, M. Ettinger loco, Autonescu-Râmnic, Georgel și Costel Nicolae loco, Aglaia și Victoria Argentar loco.

8. Jocuri: Herman Novac Galați Tache Berbeciu C. de Argeș, Alex. Nițescu T. Jiu, Leibușor Ana, Șt. Bernhardt.

9. Jocuri: V. Ganc R. Sărat, Marcu Schvartz Galați, Angela C. Georgescu loco, Mayer Zlibemann Galați.

10. Jocuri: Isac I. Grumberg Pieștr, S. V. Ionescu Ptoești, Mișu Burnaz loco.

11. Jocuri: Maria Mawr loco, M. Greifenberg Slatina.

12. Jocuri: Ioan și St Vasiliu Bârlad, Mariuș Slatanovici Buzeni.

13. Jocuri: Marloara Băltescu loco, Cristea I. Spiridon Bârlad.

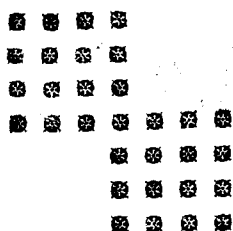
15. Jocuri: Const. Econămu, Dăescu N. loco.

JOCURI DISTRACTIVE

SERIA X^a

1. DUBLU PĂTRAT

de Mayer Zilbermann, Galați

Nume
 Substantiv (plural)
 Muncă silnică
 Cascadă
 Animal
 Râu
 Împărțire de timp

2. ARITMOGRIF ARTISTIC-LITERAR

de Lică Robescu

2 4 1 3 4 6
 4 17 7 6 2 10 4
 1 6 11 6 5 15 3
 7 5 9 5 4 12
 5 7 6 3 13 1 3
 7 4 16 14 7 5 15 10 1
 8 4 7 18 5 15 1 4 13
 5 10 4 12 6 15 4 2 5 11 6

Inițialele de sus în jos dau numele unui mare poet italian.

Poet ungar
 Poet tragic grec
 Pictor venețian
 Pictor italian
 Poet italian
 Pictor olandez
 Poet spaniol
 O mare cântăreață

3. ARITMOGRIF

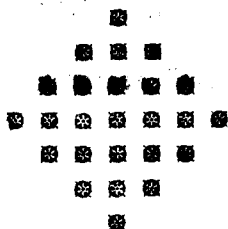
de Marin G. Dumitrescu

3. 17. 7. 6. 17. 9
 4. 5. 14. 2
 8. 17. 7. 2. 8
 16. 17. 12. 15. 8. 1
 10. 1. 12. 4. 19
 4. 5. 6. 1. 15. 4
 5. 1. 19
 11. 5. 16
 16. 17. 19. 6

= Instrument muzical
 = Școlăriță
 = Localitate climaterică
 = Regiune în Siberia
 = Bărbat de seamă
 = Scriitor român
 = Trădător
 = Jud. în România
 = Cerncală

Inițialele de sus în jos dau numele unui șef de misiune în România, iar finalele de sus în jos o localitate istorică.

4. JOC ROMBIC

Consoană
 Cadou
 Animal
 Șef de religie
 Popor
 Animal
 Consoană

Vertical la fel.

5. METAGRAMA

de M. Ettinger.

Cu D sunt numeral
 Cu Z sunt murdărie
 Cu S sunt spetă
 Cu N sunt pronume
 Cu R sunt la stupărie

6. ȘARADĂ

de Leon Căldăraru

Hop și eu cu o șaradă
 Că nu-i grea vă dau dovadă
 Parte 'ntăia de-i cătată,
 Voce 'n muzică arată;
 Iar a doua, din mijloc,
 Ca vocală e în joc.
 Partea treia din sfârșit,
 E ca floarea de găsit.
 De le unești pe toate trel
 Te imbeți dacă ai lei

7. ȘARADĂ

de Armand Narcis

Partea întâia, de o cătați
 La orice gospedar o afați;
 Partea doua e un proume
 Iar a treia e un nume
 Ce acum s'a inventat;
 Toate la un loc formează
 O mâncare de Crăciun.

8. ȘARADĂ

de Ionel Sinaer

Anul nou fără mine
 Nu se poate ca se fie
 Că eu fac pe fle care
 Ca să aibă bucurie.
 Prima parte se găsește
 Printre jocuri cercetat
 Cea d'a doua este armă
 Și e lesne de aflat...

9. JOC ROMBIC

de P. N.

■ consoană
 ■ ■ ■ culoare
 ■ ■ ■ ■ ■ șef bolșevic
 ■ ■ ■ ■ ■ fruct de pădure
 ■ consoană

10. ANAGRAMĂ

de P. Gr. Vasiliu-Ia

Tot cuvântul sunt un pom
 Și la jucării servesc;
 Iar dacă mă inversați
 Un verb la prezent aflați

LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI

„UNIVERSUL“

SE GASEȘTE DE VANZARE

URMATOARELE VOLUME :

Memoriile regelui Carol 17 volume, colecția completă	„ 10.—
Carol I Regele României	„ 2.—
Memoriile Principesei Luîsa a Saxoniei	„ 1.50
Pățaniile minunate ale lui Petre Schlemil	„ 1.—
Conversațiuni moderne în 6 limbi	„ 3.50
Călătoria în India 2 volume	„ 3.—
Dragoste din alte timpuri 2 vol.	„ 2.—
Tragedie cerească	„ 1.50
Două nuvele de Carmen Sylva	„ 1.50
Aventurile unui Călugăr	„ 1.—

Pentru provincie porto 30 bani